

'Wij zijn de United Colours

Hij is net zo clean-shaven als Jörg Haider en net zomin dol op vreemdelingen. Vlaams Blok-leider Filip Dewinter over Janmaat, papoea's en de 'hypocrisie' van Europa.

STAN DE JONG • ANTWERPEN

Als je niet uitkijkt, verzandt een gesprek met het Vlaams Blok in gebakkelei over definities. Dat begint al met de kwalificatie 'extreem-rechts'. Kul, vindt Filip Dewinter, die term. Hij nipt aan zijn bronwater: "Hoe kunnen wij nou extreem zijn als één op de drie Antwerpenaren op ons stemt? Zijn die mensen allemaal extreem? Dacht het niet. Wij zijn *middle of the road*. Een partij als Agalev (het Belgische GroenLinks - red.) met twaalf procent van de stemmen, die is pas extremistisch."

Waar in Nederland rechtspopulistische partijen - om dan maar een andere term te gebruiken - uitblinken in verongelijkheid, barst het Vlaams Blok van zelfvertrouwen. Het is vrijdagmiddag. Een wat grauw pand aan de Amerikalei in het chique deel van Antwerpen-Zuid. Sinds enige tijd is hier het hoofdkwartier van de partij gevestigd, dat voorheen in een wijk zat waar veel immigranten wonen. Maar de nieuwe locatie heeft, zegt een medewerker, niet te maken met onveiligheid, wel met het feit dat het Vlaams Blok uit zijn jasje is gegroeid.

"We zijn een geoliede machine," legt de jongen uit en wijst op een kast bomvol propagandamateriaal. Het Vlaams Blok is de schaamte voorbij, zo het die ooit heeft gehad. Aan de muren hangen posters met de slogan 'Eigen Volk Eerst', trots wappert de vlag (een combinatie van Vlaamse leeuw en oranje-blauw) en spierballen-

symbolen als de bezem en de bokshandschoen worden niet geschuwd.

Kennelijk spreekt die straatvechtersmentaliteit veel Belgen aan. Bij de landelijke verkiezingen van vorig jaar juni groeide de partij opnieuw. Met dertig procent van de stemmen is het Vlaams Blok veruit de grootste partij in Antwerpen en in Vlaanderen is het de op twee na grootste. In oktober zijn de gemeenteraadsverkiezingen, en het Blok rekent ondanks (of misschien wel dankzij) het cordon sanitair (de boycot door de andere partijen) op een klinkende overwinning.

Anderhalf uur te laat is Filip Dewinter komen binnenstormen. "Excuses voor mijn ontijdige aanwezigheid." Familieman Dewinter (37 jaar, getrouwd met Lutgarde en vader van drie kinderen) wordt omschreven als de ideale schoonzoon: strak in het pak, de haren netjes gekamd en altijd gladgeschoren.

Het moet om die reden zijn dat hij een wolf in schaapskleren wordt genoemd, want in het interview zal de fractievoorzitter in het Vlaams parlement geen blad voor de mond nemen. "Dus u vindt mij een echte wolf," glimlacht hij bijna begripvol. Ach, Dewinter is wel erger gewend. "U nog een versnapering?"

Aanleiding voor het gesprek is de felheid waarmee België de toetreding van de FPÖ van Jörg Haider tot de Oostenrijkse coalitie bestrijdt. De 'paarse' regering in Brussel is de motor achter de Europese maatregelen tegen dat land.

"Alles wat de regering over Haider zegt, is bedoeld voor binnenlands gebruik," meent Dewinter. "Het kabinet wil de kiezers die op het Vlaams Blok stemmen, afschrikken; zo van: kijk eens wat Oostenrijk overkomt, dat kan ons land ook gebeuren. De liberalen zijn het fanatiekst, want die zijn bang om stemmen te verliezen ter rechterzijde."

Er is nog een reden voor de 'hetze tegen Oostenrijk', meent Dewinter. "Wij zijn het land van Dutroux, van dioxinekippen, Augusta-helikopters en politieke schandalen. Haider had gelijk toen hij zei dat België een corrupte regering heeft die kinderverkrachters vrijlaat. Ons imago in Europa is slecht, maar we hebben nu een leerling in het klasje gevonden die nog erger is. En u weet wat een slechte leerling dan doet, hè?" Hij gaat over op een Urbanus-toontje: "Dan zegt hij: ziet eens meester, wat een stouterik! Oostenrijk is echt de allerergste."

'Hypocriet', vindt Dewinter de acties door de Europese Unie. "Aan de ene kant is men van plan Turkije binnen te halen, een land dat niet tot de Europese cultuur behoort, waar de mensenrechten worden geschonden, het Koerdische volk met geweld wordt onderdrukt en militaire leiders het voor het zegggen hebben. Aan de andere kant gaat men een democratisch land als Oostenrijk met de vinger nawijzen. Dat is selectieve verontwaardiging."

Hij vervolgt: "We hebben het hier niet over een staatsgreep door een militaire coup;

het gaat om een partij die na democratische verkiezingen aan de regering deelneemt."

Hitler kwam ook democratisch aan de macht, hoor ik uw tegenstanders al zeggen.

"Een bizarre vergelijking. Omwille van propagandistische redenen sleurt men er telkens de figuur Adolf Hitler bij. Maar op den duur is iedereen Hitler. Saddam Hoessein, Ronald Reagan, Jörg Haider..."

En Filip Dewinter?
"Natuurlijk! Ik ben ook Hitler! Wie niet tegenwoordig? Door dit soort vergelijkingen banaliseert men het fascisme. U kunt Haider toch niet vergelijken met Hitler? Is hij van plan om etnische zuiveringen door te voeren à la Milosevic? Onzin."

Haider bleek wel een fan van de werkgelegenheidspolitiek in nazi-Duitsland.

"Ik weet niet of dat provocatief bedoeld was, om stemmen te trekken, maar dat zou dan net zo dom zijn."

Haider heeft recent afstand genomen van uitlatingen in het verleden; heeft u ook spijt van bepaalde zaken?

"Wie zich nooit vergist, is niet menselijk. Een aantal dingen zou ik niet herhalen. Ik was vroeger nogal flamboyant, betaalde provocaties met gelijke munt terug, hetgeen ook geleid heeft tot een aantal fysieke confrontaties."

De bokshandschoen is nog steeds een symbool van het Vlaams Blok.

"Uit zelfverdediging, haha. *The noble art of self-defense.*"

U heeft geen lijken in de kast?

"Nee. Er zijn talloze processen tegen mij aangespan-

evita, neefso stan dewinter . se

of Benetton niet'

Filip Dewinter

nen, ik heb er nog geen een verloren."

Haider's partij is het gelukt om op het pluche te komen. U nog niet.

"Wat in Oostenrijk gebeurt, interesseert ons buitengewoon. Het heeft een belangrijke precedentwerking: kennelijk is het mogelijk het cordon sanitair te doorbreken. Oostenrijk staat niet op zich-

zelf. In Italië heeft Alleanza Nazionale een tijd deel uitgemaakt van de regering. Het is een brede evolutie die zich in heel Europa voltrekt."

Kent u Haider persoonlijk?
"Nee, alleen uit de media."
U wordt in stijl wel met elkaar vergeleken.

"Over mezelf spreek ik niet, maar Haider is een politicus die heeft gebroken met

het karikaturale beeld van het rechts-nationale kamp. Een beeld van skinheads die *Die Fahne hoch* zingend door het café stappen met een permanente kramp in de rechterarm en van zure, conservatieve heren in driedelig pak."

Tot die laatste categorie behoort ook Hans Janmaat?

"Absoluut. Dat rechts-nationaal Nederland het niet ver-

der geschopt heeft dan nu het geval is – en dat is niet erg ver – heeft te maken met het wat morsige imago dat altijd heeft overheerst in die kringen."

Ziet u de Centrumdemocraten nog wel eens?

Diepe zucht: "Ik heb mijn hand een paar keer in die krabbenmand gestoken – dat was genoeg. De onderlinge ruzies en intriges waren enorm. Om pragmatische redenen konden we moeilijk om Janmaat heen. In het land der blinden is eenoog koning. Janmaat was eenoog."

Verder nog contacten met Nederlandse partijen?

"Alleen op informele basis. Er zijn hier wel eens wat jongeren van de JOVD (de liberale jongerenorganisatie – red.) op bezoek geweest en ook binnen de entourage van Frits Bolkestein zaten mensen die geïnteresseerd waren in onze ideeën."

Rugnummers graag.

"Nee, ik noem geen namen. Ik denk niet dat ze dat op prijs stellen. Hoe tolerant Nederland ook denkt te zijn, het staat in schril contrast met de realiteit. Rechts-nationale partijen hebben bij jullie nooit een kans gekregen."

België is in dat opzicht 'toleranter'?

"We hebben een ideologische voedingsbodem: het Vlaams nationalisme dat al 170 jaar bestaat. In Nederland is rechts-nationaal nogal poujadistisch en ongenueanceerd. Wij hoeven het niet te hebben van simplismen als 'buitenlanders, rot op'."

U gaat anders ook behoorlijk ver. In een verkiezingsspotje trok u een vergelijking tussen de stijging van de criminaliteit en de stijging van het aantal vreemdelingen.

"Ik vind daar niks provocerends aan. Het is de realiteit. In Antwerpen is veertig procent van de gearresteerde daders vreemdeling, terwijl vreemdelingen twaalf procent van de bevolking uitmaken. Alleen wil de politiek-culturele ▶

Naar Oostenrijks voorbeeld: de kindercheque van het Vlaams Blok

► elite vanuit hun villawijken de waarheid niet onder ogen zien."

In een folder heeft u het over 'vreemdelingen terreur'. Zet u zo niet aan tot vreemdelingenhaat?

"Wij zorgen er juist voor dat allerlei gevoelens van wrevel en frustratie op een democratische manier worden geventileerd. Wij zijn het ventiel waarlangs de overdruk ontsnapt."

U bent zeker ook niet racistisch?

"Nee. Wat is racisme? Dat gaat ervan uit dat het ene ras superieur is aan het andere. Ik ben nationalist. Een papoea uit Nieuw-Guinea is gelijkwaardig aan een Vlaming uit West-Europa."

Maar niet gelijkwaardig in Vlaanderen?

"Nee, niet wat rechten betreft. In Nieuw-Guinea heeft de papoea ongetwijfeld stemrecht en pensioenrechten, maar de Vlaming moet baas in eigen land zijn."

U looft, naar Oostenrijks voorbeeld, een cheque uit van 30.000 frank aan autochtone Vlaamse gezinnen die aan gezinsuitbreiding doen. Een fokpremie voor blonde kindjes met blauwe ogen?

"Zo moet u dat niet zien. We worden overspoeld door buitenlanders en moeten onze identiteit beschermen. De demografische onevenwichtigheid moet worden hersteld."

U zou niet snel een Vlaams negertje op die affiches afdrucken?

"We zijn de United Colours of Benetton niet! Ik doe niet mee aan die multiculturele modetrend dat wanneer men drie kinderen afbeeldt, er tenminste een zwarte, een bruin gespikkelde en een blanke bij moet zitten. Ik pleit voor een

samenleving die zo homogeen mogelijk is samengesteld. In Europa hebben we nu eenmaal melanine-arme mensen – ik kan er ook niets aan doen."

Bent u in uw jeugd door Marokkanen in elkaar geslagen of zo?

"Nee, helemaal niet. Ik ben geboren in Brugge, daar woonden nog geen twintig vreemdelingen. Maar ik stam uit een Vlaams nationalistisch gezin. De liefde voor het eigen volk is mij met de moedermelk ingegeven."

In oktober zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Wat is de tactiek?

"Ons programma moeten we niet verwateren – dat staat. Hooguit kunnen we de verpakking verbeteren."

Dus toch een wolf in schaapskleren?

"Nee, ik gooi alleen geen bananenschillen voor mijn eigen voeten. Ik ga niet mijn hoofdhaar millimeteren, dat zou in mijn geval averechts werken."

U moet een meerderheid van de stemmen halen om het cordon sanitair te doorbreken.

"Klopt. Laat ik onze tegenstanders een tip geven: als men ons wil stoppen, dan moet men de problemen oplossen. De mensen zijn niet dom. Het cordon werkt in ons voordeel: het heeft ons een aureool van non-conformisme gegeven."

Eerst Antwerpen, dan Vlaanderen, dan Dietsland?

"Ik zie niet wat daar mis mee is. Er bestaat een culturele verwantschap tussen Nederland en Vlaanderen. De groot-Nederlandse ruimte is een gegeven – waarom zou je daarvoor huiveren? Ik ben fier op de bevolking waartoe ik behoor." /

Tussen Burgeroorlog en BMW

Zaterdag moet South Carolina kiezen tussen de presidentskandidaten George Bush jr. en John McCain. Zal de kandidaat van het Republikeinse establishment hier opnieuw struikelen?

FRANS VERHAGEN

Ongetwijfeld is de staat New Hampshire, waar de meest recente voorverkiezingen werden gehouden, volstrekt niet representatief voor Amerika. Maar dan is South Carolina, waar de Republikeinen zaterdag hun voorverkiezing houden, een ander land. Deze zuidelijke staat aan de oostkust, ongeveer midden tussen Washington DC en Key West, draagt een zware historische last op zijn schouders. Daarmee is het een unieke staat met heel speciale politieke problemen, zoals de klemmende vraag of de vlag van de zuidelijken in de Burgeroorlog, de Stars and Bars, nog steeds op de State Capitol moet wapperen.

Want in 1860 was South Carolina de eerste staat die zich afscheidde van de Verenigde Staten. En ze zijn er nog trots op. Volgens South Carolina was slavernij een zaak van de staat die de federale overheid niets aanging. De verkiezing van Abraham Lincoln tot president bedreigde hun slavenimperium, en de afscheiding was een logische stap. In die tijd was Charleston, de stijlvolle stad aan de Atlantische Oceaan, het culturele hart van het Oude Zuiden. Het was dan ook passend dat in april 1861 de Burgeroorlog begon met een schotenwisse-

ling bij Fort Sumter, in de havenmond van Charleston.

Een bezoek aan de State Capitol is instructief. Voor het gebouw staat een beeld van George Washington. Zijn wandelstok is gebroken, een wanddaad die volgens het opschrift op de sokkel werd begaan door troepen van generaal Sherman die de stad in 1864 bezetten (alles wat niet deugt in South Carolina is de schuld van Sherman). Loop naar binnen en je staat in een gebouw dat een afscheiding waardig is: blank marmer (inclusief gemarkeerde kogelgaten), rood velours, overal gietijzer, kroonluchters en glas in lood. Midden onder de koepel staat een beeld van John Calhoun. Deze senator en vice-president was in de eerste helft van de negentiende eeuw een onvermoeibare verdediger van 'staatsrechten', bereid om het op oorlog te laten aankomen. Aan de muur hangt een gietijzeren kopie van de verklaring van afscheiding van 20 december 1860. Aan de andere kant staat het borstbeeld van Robert Lee, de generaal van het Zuiden, die hier als een halfgod wordt vereerd.

Een bezoeker waant zich in een tijdmachine en dat geldt eigenlijk voor heel South Carolina. Ga naar het oosten, waar in de laagliggende landen altijd enorme plantages lagen, en de sfeer van het oude zui-